Universal Declaration of Human Rights - Mazahua Central

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, http://www.unicode.org/udhr.

JÑA 'A YO PJOSU/TEXE YE TE'E NUYO KANRA/A XESE NE XOÑIJOMU

PJU/RU/

Panruji k'u/mara mimiji na joo texe yo nte'e in dya ra chunji, numa so'o k'u/ra mamuji k'u/ri chjekjoji texezgoji.

Panruji k'u/ma dya ri pjechiji texto yo jña'a nuyo nrra pjosu/ye nteੁ'e̯, nudyama so'o k'u/ra potr'uji yo in Kjuarma; ngek'ua nesta nura mbaraji k'u/ye nte̞'e̤, ma saja/kja ne xoñi jomu, na kjuana k'u/rambesi nura zi'i, ra so'o mamu/ nu in jña'a ñeje ra eme nu K'inchi angeze.

Panruji k'u/nuyo jña'a yo pjosu'ye nte'e ximi nesta ra k'uatr'u/kja xiskuama, nqek'ua dya ra chu'unji.

Panruji k'u/nesta ra mimi na jo'o texto ye tr'ajñiñi.

Panrufi k'u'yo jñiñi ye jmuru'kja nu tr'angumu'a xoñijomu, o dyusufi ye jña'a kja naja xiskuama, jango mamu'yo nrra pjosu'yo nte'e ñeje mamu'k'u'yo b'ezo ñe ye nrrixo chjetroji, kjana xits'iji k'u'ra mbox k'ufi nura jok'ufi jango ri mimiji nu padya.

Panrufi k'u/nuyo nrrajñiñi yo o jmurufi kja nu tr'angumu/kja xoñijomu/, ngek'ua ra mbosufi texto yo b'ezhi ñeje yo pjosu/ye nte'e.

Panrufi k'u/nu k'inchijiyo nu pjosu/yo b'ezo nrra na kjuana ngek'ua ra dyatrajiyo.

Nu jmunte nu tr'angumu/mamu/

Nu Jña'a yo Pjosu/Texe ye Te'e nuyo Ka⁄nra/a xese ne Xoñijomu'ngeje k'uatr'u'k'u'yo jñiñi ra mimiji na jo'o, ngek'ua ye nte'e ñeje yo ngumu'nesta k'u'ra mbara yo, ga kjaba ra so'o ra jichi texto yo d'ieb'e panruji, k'u'nuzgoji ri chjekjoji ra jandaji na jo'o yo in kjuarmaji yo na mimi yo nañ'io e jñiñi.

PEZHE D'AJA (1)

Texe yo nte'e chjetrjoji, angezeji ximi xo'oji ñeje k'inchiji, nesta ra ngara na jo'o k'o dyaja e nte'e.

PEZHE YEJE (2)

Texe yo nte'e chjejutrjoji nza kja ga mamu'kja na Xiskuamana, zo yo dyaja b'ezo ri nañ'io yo in nze'e, zo ri nrixo, zo ri nañ'io nu in jña'a, o ye eme nu mizhokjimi, o yo dya yo pesi.

Ximi, dya so'o nu ra juantrjoji ye nte'e nuyo kja dadyo e ts'ibepji, o na mimi nu juemetrjo e jñiñi zo ri na nojo o ri ts'ik'etrjo.

PEZHE JÑI'I (3)

Texe yo b'ezo o nrrixo so'o ra ngara ñeje ra nok'u/ximi ra mbosuji.

PEZHE NZIYO (4)

Dyakjo soo ra yab'uji o ra zad'uji, nzakja ga xits'iji nu xiskuamana.

PEZHE TS'ITS'CHA (5)

Dyakjo soo ra dye'eji, nudya yo dya nan jo'o.

PEZHE ÑANTO (6)

Texe yo nte'e, jango nzhodu, dya so'o ra ngontr'uji kja pjoru.

PENZHE YENCHO (7)

Chjetroji texe kja xiskuama yo pjoxkuji, texezgoji ra soo ra mboxk'uji nzakja ga xits'iji na kjuamana.

PEZHE JÑINCHO (8)

Texe b'ezo o nrrixo pesi yo mboste kja xiskuama, nujua jango ra ts'apu⁄ji yo oru⁄, nzakja nu kjuama yo ri pesigoji ye Me'bonrro.

PEZHE NZHINCHO (9)

Dya kjo soo ra zu/ru/ji o ra ngontr'u/ji kja pjoru/.

PEZHE D'YECH'A (10)

Texe b'ezo o nrrixo soo ra mbosufi, k'u/ga chjetroji jango ga dya/tr'a/pufi nu jojña'a, nzakja na mamu/nu xiskuama, nu ximi nesta ra xoru/ye b'ota.

PEZHE D'YECH'A D'AJA (11)

- 1. Texe b'ezo o nrrixo so'o k'u⁄ ra mbosu⁄ji ma jyasu⁄ji k'u⁄ pjekjo o ts'a, ximi nesta ra jñanrra yo dyant_'eౖ jango ga pjendioji.
- 2. Dyz kjo soo ra jya⁄sa⁄ji nuyo dya o ts'a, ga kjaba mamu⁄ yo jñagoji ñeje nuna xiskuamana. Ximi dya kjo pje nrri ra ts'apu⁄ji ma pjekjo o mbonu⁄.

PEZHE D'YECH'A YEJE (12)

Dya kjo soo pjekjo ra ma xipjiji kja in nzumu/, yo in nte'e o jango na mimi nuyo nguechjene. Texe yo b'ezo o nrrizo soo ra mbosu⁄jima.

PEZHE D'YECH'A A JÑI'I (13)

- 1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra nzhodu/o ra jya/ba/in ngumu/jango nee angeze.
- 2. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra mbedye jango nee angeze, kja ra nzhogu/ma nee.

PEZHE D'YECH'A NZIYO (14)

- 1. Ma jod'u⁄ji, texe b'ezo o nrrixo soo k'u⁄ ra jyod'u⁄ kjo ra mbosu⁄, kja jñiñi jango ra nee.
- 2. Nudya nu mboxte, dya kjo soo ra nguaty, ma d'a nte'e pjekjo o ts'a, ngeje nu mamy na ngumy xoñi jomy.

PEZHE D'YECH'A TS'ITS'CHA (15)

1. Texe b'ezo o nrrixo nesta d'a mejomu/.

2. Dya kjo soo k'u/ra ngupuji nu mejomu/nu o juanu/, o ra nee ra mbot'u/pu/.

PEZHE D'YECH'A ÑANTO (16)

- 1. Ya b'ezo ñeje ye nrrixo, ma a ma te'eji, soo k'u ra chjuntuji in dya kjo so ra mamu⁄ k'u⁄ iyo, ga kjaba ra mbesiji yo neeji, zo ra nguaru⁄ nu chjuntu⁄.
- 2. Ngetrjo ma ra nee yo tr'ii nuyo ra chjunt'u/soo k'u/ra ts'ajima.
- 3. Nu chjuntu/ngeje nu nrra pjosu/nuyo jñiñi ngek'ua nesta k'u/xira mbosu⁄jidyayo.

PEZHE D'YECH'A YENCHO (17)

- 1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra mbes'i na ts'ik'e jomu/o na punkju/.
- 2. Dya kjo soo ra nrrenbiji in jomu/.

PEZHE D'YECH'A JÑINCHO (18)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra ngichi yo ra nee, k'u/ra ma kja nits'imi nu ra juajnu, ximi soo k'u/ra pot'u/nu in nits'imi o mizhokjimi, zo ri d'ats'e o ri kjuleji, pa ra jichiji, ra ts'aji ñeje ra jandaji.

PEZHE D'YECH'A NZHINCHO (19)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/mamu/yo k'inchi, nudyanu ximi pjosu/ngek'ua dya kjo pje ra xipji ma ra mamu/nuyo ngichi angeze nujua jango ra nee.

PEZHE DYOTE (20)

- 1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra jumru/ko yo dyaja e nte'e.
- 2. Dya kjo soo k'u/ra nrrutr'u/kja yo jmuru/.

PEZHE DYOTE D'AIA (21)

- 1. Texe b'ezo o nrixo soo k'u/ra juajnu/nuyo in xota kja in jñiñi, ra ts'ase o ra o kjokjo ra nrra⁄ga⁄.
- 2. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ximi ra juanuji angeze ngek'ua ra ts'a e sota kja in jñiñi.
- 3. Nunu ra mamu⁄ nu jñiñi ngejedyanu na kjuanu⁄, ngek'ua ga kjaba ma ra juanu⁄ji yo jmu, soo nu ra tsaji jango ga neeji angezeji.

PEZHE DUOTE YEJE (22)

Texe b'ezo o nrrixo nujua na mimi kja d'a jñiñi soo k'u/ra mimi na jo'o, ga kjaba nu jñiñi jango o te'e, ximi nesta nu ra mbosu/angeze ngek'ua dya kjo ra chunb'i ximi nesta ra unu b'epji, in ra jya⁄ba/e ngumu/jango ra ma eñe.

PEZHE DYOTE JÑI (23)

- 1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra pepji, ximi soo nu ra juajnu/jango nee k'u/ra pepji ngek'ua ra nrro na jo'o.
- 2. Texe b'ezo o nrrixo, dya nesta ra juanuji, ngek'ua ra ngontr'uji yo merio.
- 3. Texe b'ezo o nrrixo yo pepji, nesta ra nrroji na jo'o, ga kjaba ra so'o ra unu/k'u/ra zi'i yo in teੁ'e, ximi ra mbosu/nu i jñiñi ma ra b'ezhi.
- 4. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u'ra jmuruji jango na pepji ngek'ua ra pjendio yo nrra pjosuji.

PEZHE DYOTE NZIYO (24)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra soya, in ra ts'a nu ra nee, ximi ra pezheji yo zu⁄nu/ma pepji kjana ra ngontr'u⁄ji ma ra soya.

PEZHE DYOTE TS'ITS'CHA (25)

- 1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra mimi na jo'o, nu nrra ra mbosu/yo in teੁ'e, nu nesta ra dya/tr'a/, nu ra ñoñu/ji, nu ra jye'e b'ito, nu in ngumu/ñeje texto yo nrra b'ezhi; ximi soo k'u/ra mbosu/ji ma dya ri pepji, ma ri sodye, ma pjekjo ri so'o, ma ri d'ase, ma a ri pale o ma otrjo k'u/ri ju'u pa ra mimi.
- 2. Nuyo nana ñeje yo ts'itr'i ngeje yo nrra nesta k'u/ra pjosu⁄ji. Texto yo kja ts'ilele nuyo sii in tara o iyo, ximi chjetrjoji kja yo dyaja.

PEZHE DYOTE ÑANTO (26)

- 1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u'ra xoru'. Nu xoru'dya ra ngontr'ujinu ma ngeje k'u'kja pjurujitrjo. Nu xoru'ne pjuru' ngeje nu na kjuana. Kjana yo dyaja ye a nojoji ri ts'a texeyoji; ma ra neji ra nguaruji nu xonpute o dyate ra chjetrjoji kja textoji ma a nrroji.
- 2. Nu xoru/ngeje nu kja n'u/texe yo nte'e ra jonteji ximi kja k'u ra mimi na jo'o nza kja kjuarmaji; ra ts'a nu k'inchi ñeje k'u/dya ra chu'u yo jñiñi ñeje ra mimi na jo'o yo te'e ye jñatrjoji ximi ra pjoru/yo kja nu ngumu/yo pjosu/texe ye jñiñi yo ka⁄nkra/a xese nu xoñijomu/.
- 3. Nuyo tara soo k'u/ra juajnu/pjembe yo xoru/yo ra jichiji yo in chi'i.

PEZHE DYOTE YENCHO (27)

- 1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u⁄ra juajnu⁄yo nrra mamu⁄k'u⁄ra mbos'u⁄k'u⁄ra mbara nuyo b'u⁄b'u⁄ji kja jñiñi, ga kjaba na kjuana k'u⁄ran teji.
- 2. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u'ra nrro merio o ra mbaraji ma dyopju'e b'epji, nu dyopju'angeze.

PEZHE DYOTE JÑINCHO (28)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u⁄ra mamu⁄jango nee k'u⁄ra mimi kja in jñiñi o kja xoñijomu⁄nzakja ga mamu⁄kja na xiskuamana.

PEZHE DYOTE NZHINCHO (29)

- 1. Texe b'ezo o nrrixo panru/k'u/nu in jñiñi ngeje nu nrra nesta ngek'ua ra mbesi yo nesta.
- 2. Nu nra nestaji nge k'ư/ra kjaji yomasi ri neeji, texe e nte̯'e̯ nesta k'ư/ra ts'a yo mamu/nu skuama ga kjanu ra mbaru/ja ga mimi in jango ga ne'e yo in dyojui ñeje ga jñanrru/na jo'o texto yo ja/ra/a xes'e nu xoñi jomu/.
- 3. Nudyayo nrra pjosuʻye nte'e dya soo, k'uʻra kjaji ma dya ri panruʻji nu mamuʻnu ngumuʻnu pjosuʻye nte'e yo ka⁄nra⁄a xese nu xoñi jomuʻ.

PEZHE JÑITE (30)

Nu xiskuamana so'o k'u/ra ts'a texto yo jñiñi yo ja/ra/a xese nu xoñijomu/o ye nte'e, ngek'ua ra soo ra ts'aji ye ts'ibepji nu ra mbosu/texe ye te'e nza kja ga mamu/na xiskuamana.